

Yorum ve makaleler

YÖNTEM YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

Not: Makaleler yazarın kişisel görüşünü ifade etmekte olup kaleme alındığı tarihteki mevzuat düzenlemeleri açısından geçerlidir. Daha sonra meydana gelecek değişimler uygulamada farklılık yaratabilir. Bu nedenle makale tarihini göz önünde bulundurunuz.

20.09.2021

Konu: Çiftçilere Ödenen Mazot, Gübre, Tohum Desteğinden Gelir Vergisi Kesintisi (Stopaj) Yapılır Mı?

Yıllardan beri tarım ve hayvancılığın ayakta kalması için mutlaka desteklenmesi gerektiği hep konuşulur. Gerçekten bu bir zorunluktur. İnsanımız kazanç yetersizliği nedeniyle giderek tarım ve hayvancılıktan uzaklaşmakta ve buna bağlı olarak da kırsaldan kentlere göç giderek artmakta ve kentlerde de işsiz sayısında süratli bir artış olmaktadır. Yani üreten insanlarımız üretmeden tüketen ya da verimsiz alanlardan elde ettiği gelirle geçinen kişiler haline dönüşmektedir.

Nitekim, bir zamanlar dünyada kendi kendine yetebilen 7 ülkeden 1'i olmakla övünülen Türkiye'de bu işten geçinenlerin sayısının süratle azalmakta ve Çiftçi Kayıt Sistemi'ne 2019 yılında kayıtlı çiftçi sayısı 2 milyon 83 bin iken, 2020 Ağustos ayı itibarıyla 1 milyon 803 bine düşmüş, TÜİK verilerine göre Türkiye'de çiftçi sayısı son 12 yılda yüzde 48 azalırken, tarım alanları da 18 yılda yüzde 12.3 daralmıştır.

Bu bağlamda da, tarım ve hayvancılığın ayakta kalması için mutlaka desteklenmesi gerekmektedir.

Çiftçilerimiz de yeterli olmamakla birlikte çeşitli biçimlerde desteklenmektedir.

Bu desteklerden biri çiftçilerin satışı üzerinden bir yüzde ile ödenen, yani bir hasılatla dayalı maddi destek olup, aşağıda belirtilen ve Gelir Vergisi Kanunu'nun 94/11 maddesinin (a) ve (b) bendi kapsamındaki destekler vergi kesintisine tabi olup, diğeri ise satılan ürünle ilgisi olmayan çiftçilere yapılan doğrudan gelir desteğidir ki gelir vergisi kesintisine tabi olmaması gerekmektedir. Oysa, ülkemizde doğrudan gelir desteği kapsamında yapılan ödemeler vergi kesintisine tabi tutulmaktadır.

Doğrudan gelir desteğine örnek, mazot desteği, gübre desteği, tohum desteği gibi desteklemelerdir.

Vergi kesintileri ile ilgili Gelir Vergisi Kanununun ilgili maddeleri ile bazı Danıştay kararları aşağıdadır.

Zirai Kazançta Vergileme başlıklı 53. Maddesinde, Çiftçilerin elde ettikleri zirai kazançlar bu kanunun 94' üncü maddesine göre hasılatları üzerinden tevkifat yapılmak suretiyle vergilendirileceği;

Gelir Vergisi Kanunu'nun 94/11 maddesinde ise,

Çiftçilerden satın alınan ziraî mahsuller ve hizmetler için yapılan ödemelerden;

Yorum ve makaleler

YÖNTEM YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

- a) Hayvanlar ve bunların mahsulleri ile kara ve su avcılığı mahsulleri için,
- i) Ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınanlar için % 1,
- ii) (i) alt bendi dışında kalanlar için % 2,
- b) Diğer ziraî mahsuller için,
- i) Ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınan zirai mahsuller için %2,
- ii) (i) alt bendi dışında kalanlar için % 4,
- d) Çiftçilere yapılan doğrudan gelir desteği ve alternatif ürün ödemeleri için %0 oranında kesinti yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

DANIŞTAY VERGİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No: 2018/1116, Karar No: 2019/371 sayılı kararı.

“...çiftçilere yapılan doğrudan gelir desteği ödemeleri, 193 sayılı Kanunun 94’üncü maddesinin 11/d bendi uyarınca %0 tevkifata tabi olduğundan, davalı idarece, aynı Kanun’un 94’üncü maddesinin 11/a-ii bendi kapsamında değerlendirilerek davacı birlik adına tahakkuk eden ve ödenen gelir (stopaj) vergisinde mevzuata uyarlık bulunmadığından, (vergi mahkemesinin) ısrar kararında sonucu itibarıyla hukuka aykırılık görülmemiştir.

T.C DANIŞTAY

3.Daire

Esas: 2021/ 37

Karar: 2021 / 2092

Karar Tarihi: 20.04.2021

ÖZET: *Yasal ve idari düzenlemelerin birlikte değerlendirilmesinden davacıya tarım arazisi büyüklüğü dikkate alınarak, alan bazlı olarak yapılan mazot ve gübre desteği ödemesinin doğrudan gelir desteği mahiyetinde olduğu sonucuna varılmıştır. Bu durumda, 193 sayılı Kanun’un 94. maddesinin 1. fıkrasının 11. bendinin (d) alt bendinde yer alan ve tevkifat oranı 2009/14592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla %0 olarak düzenlenen çiftçilere yapılan doğrudan gelir desteği ödemeleri üzerinden tahakkuk eden ve ödenen gelir (stopaj) vergisinde hukuka uyarlık bulunmadığından ulaştığı aksi yöndeki hükme esas alarak davayı reddeden vergi mahkemesi kararının bozulması gerekmiştir.*

Bu bağlamda, Gelir Vergisi Kanunu’nun 94/d maddesi ile Danıştay kararları dikkate alındığında hasıllata, elde edilen gelire oranla yapılmayan mazot, gübre, tohum desteği gibi doğrudan gelir destekleri gelir vergisine tabi olmayacaktır. Zira küçük de olsa çiftçinin kesilen vergi kadar daha desteklenmesi gerekmektedir.

Yorum ve makaleler

YÖNTEM YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

Bu bağlamda gübre, mazot, tohum gibi desteklemelerden yapılan gelir vergisi kesintileri Vergi Usul Kanunu'nun 116 ve 118'nci maddeleri kapsamında vergi hatası/vergi hataları kapsamında değerlendirildiğinden son beş yıl içerisinde yapılan vergi kesintilerinin de VUK'un 114 ve 126'nci maddeleri gereğince iade edilmesi hukuken mümkündür.

(Hazırlayan: Hüseyin Yörükoğlu, SMMM)